Cofnodion cyfarfod Pwyllgor Cyllid Cyngor Cymuned Llandybïe, a gynhaliwyd yn Swyddfeydd y Cyngor, y Stryd Fawr, Llandybïe a thrwy gyfrwng Microsoft Teams ar ddydd Iau, Tachwedd 14eg, 2024 am 7.20yh.

Presennol

Cynghorwyr: R. A. Davies, J.W. Tandy, D. Hopkins, A. Evans, C. R. Thomas, P. H. Roberts

Arlein: D. Thomas,

Ymddiheuriadau: E. J. Davies, Mrs K. D. L. Davies, N. C. Davies, L. Wilkins.

562.

Datganiadau o Fuddiant.

Parthed ag Eitem 1 ar yr Agenda, sy'n cyfeirio at wariant cyllideb ar Gyrtiau Tenis Llandybïe, roedd y Cynghorydd R. A. Davies wedi datgan ei fod yn aelod o Glwb Tenis Llandybïe.

Derbyn ymddiheuriadau am absenoldeb.

Derbyniwyd ymddiheuriadau am absenoldeb oddiwrth y Cyng E. J. Davies, y Cyng Mrs K. D. L. Davies, y Cyng N. C. Davies a'r Cyng L. Wilkins.

563.

Cynllun 5 Mlynedd Rheoli Asedau.

5 Year Asset Plan Projections

	2025 - 26			2026 - 27		2027-28		2028-29		2028 - 29	
Projects	Cost	Grants to be applied for	VAT Claims	Projects	Cost	Projects	Cost	Projects	Cost	Projects	Cost
Community Project from Budget											
Saron Park	15000	5000	3000	Blaenau Park	15000	Derwydd Park	10000	Llandybie Park	10000	Bonllwyn Park	10000
Llandybie Tennis Courts **(total project £61,000 inc vat) £51,000 net**	32500	18,500	10500	Cwmgwili Park Upgrade	15000	Penybanc	10000	Penygroes	10000	Derwydd Park	10000
CCTV at Saron Park	5000	0	1000			Capel Hendre Park	10000	Gors Ddu	5000		
	48500				**30000**		**30000**		**25000**		
Maintenance of Assets Budget											
Heating System at Llandybie Pavilion	21000	3500	1850	Solar Panels Llandybie Pavilion	5000	Llandybie Pavilion	5000	To be decided		To be decided	
Shed Roof at Llandybie Pavilion	2000	0	0	Upgrade Offices	3000	Upgrade of 16 notice boards	10000	To be decided		To be decided	
General	3000	3000	300	Llandybie Toilets	4000						
				Penygroes Toilets	4000						
	26000				**16000**		**15000**		**16000**		**16000**
Parks and Repairs Budget											
Rubber Overlay at Heol Ddu Park Penygroes	£2,920.00	0	0	General park maintenance	10000	General park maintenance	10000				
Gate at Children's Play Area Penygroes Park	£1,425.00	0	0								
Removal of Fence at Capel Hendre Park	£950.00	0	0								
		0	0								
	£5,295.00		16650		**10000**		**10000**		**10000**		**10000**
				New projects	**15000**	**New Projects**	**20000**	**New Projects**	**20000**	**New Projects**	**25000**

Roedd y Clerc wedi cyfeiro mewn manylder, llinell wrth linell, at y Cynllun 5 Mlynedd Rheoli Asedau mewn ymgais i esbonio'r gwariant roedd wedi'i gynnwys, ac a fyddai'n effeithio ar yr eitem nesaf, sef y Gyllideb Ddrafft ar gyfer 2025/26.

Trafodaeth ynghylch y Gyllideb, a'r gwariant ar brosiectau ased yr oedd angen eu trafod ymhellach wedi cyfarfod y Pwyllgor Cyllid a gynhaliwyd ar Hydref 24ain a'r Cyfarfod Cyffredin a gynhaliwyd ar Hydref 30ain, 2024:

- **Cyrtiau Tenis Llandybïe;** Eglurodd y Clerc ei fod wedi derbyn dyfynbrisiau wedi'u diweddaru, a bod y pris gorau yr un swm a gyflwynwyd yn Ionawr 2024, sef £50,659, gyda'r dyfynbrisiau eraill yn dod i £57,352 yn fwy a'r trydydd £50,750. Roedd y Cyng R. A. Davies wedi gofyn os roedd y Clerc wedi gofyn i'r Clwb Tenis am gyfraniad; roedd y Clerc wedi cadarnhau ei fod wedi gwneud ond bod y clwb o'r farn gan taw nid nhw oedd yn berchen ar yr ased y dylent ddefnyddio unrhyw arian sydd ganddynt i feithrin datblygiad tenis, a taw ni, fel landlordiaid y dylai fod yn gyfrifol am ddarparu wyneb chwarae addas.

  Gofynnodd y Cyng R. A. Davies os oedd modd i'r contractwr gynnig gwarant parthed â'r broblem mwsogl ac wyneb y cyrtiau, ac am ba mor hir oedd modd gwneud hynny. Roedd y Clerc wedi cadarnhau, fel y cofnodwyd yn yn cofnodion blaenorol nad oedd modd iddynt gwneud hyn gan nad oeddent yn gyfrifol am lefel defnydd y cyrtiau. O ran y mwsogl, roedd y Clerc hefyd wedi cadarnhau, fel y nodwyd yn y cofnodion blaenorol, ei fod wedi gofyn cyngor y contractwr, sy'n meddu ar brofiad o waredu ac atal mwsogl, a bod y contractwr wedi cynghori taw atal yw'r datrysiad gorau ac, unwaith bod yr wyneb wedi'i osod y ffordd orau ymlaen byddai ei drin yn gyson gyda chemegau, ystyried clirio'r coed sy'n bargodi uwchben a chlirio'r dail oddiar y cwrt yn gyson.

  Roedd y Cyng A. J. Evans a'r Cyng C. R. Thomas wedi gofyn bod y Clerc yn ystyried yn ofalus pa gemegau a fydd yn cael eu defnyddio, ac adrodd yn ôl ynghylch y math o gemegau a ddefnyddir a'u heffaith amgylcheddol posibl. Hefyd bod unrhyw waith clirio coed yn cael ei ystyried yn ofalus, ac ystyried torri'r coed yn ôl, yn hytrach nag eu cwympo, a gosod coed newydd yn eu lle pe byddai rhaid cwympo coed.

  Roedd y Clerc wedi cadarnhau ei fod wedi trefnu cyfarfod swyddogion coed Cyngor Sir Caerfyrddin yn ystod yr wythnos nesaf er mwyn trafod y coed ar ffiniau'r cyrtiau tenis.

  Cytunwyd argymell swm o £61,00 gan gynnwys TAW yn y gyllideb ddrafft i'w **ddilysu** yn y Cyfarfod Cyffredin nesaf, a bod y Clerc yn adrodd yn ôl mewn cyfarfodydd yn y dyfodol ynghylch unrhyw driniaethau atal mwsogl.

- **To'r Sied yn y Grin Bowlio, Llandybïe;** Eglurodd y Clerc ei fod wedi derbyn adroddiad gan y Cyngor Sir ynghylch cynnwys asbestos y to, ac nid oedd yn cynnwys asbestos. Gan fod penderfyniad eisoes wedi'i wneud i gwblhau gwaith i'r to fel rhan o gyllideb cynnal a chadw eleni, roedd wedi cadarnhau ei fod wedi gofyn i'r contractwr fwrw ymlaen gyda'r gwaith, am bris o tua £1,800.

Roedd y Cyng A. J. Evans wedi gofyn bod y gost a ddyranwyd, sef £2,000, yn cael ei gadw yng nghyllideb y flwyddyn nesaf, ac hynny o dan y pennawd cynnal a chadw cyffredinol.

- **Y System Wresogi ym Mhafiliwn Llandybïe;** Eglurodd y Clerc ei fod yn y broses o gaffael dyfynbrisiau am system wresogi werdd lawn, yn cynnwys Pwmp Gwres Ffynhonnell Aer, Paneli Solar a Batri i storio'r ynni sy'n cael ei gynhyrchu.

  Roedd y Clerc wedi cadarnhau ei fod am wneud cais am grant ynni gwyrdd a allai ddod i gyfanswm o £7,500, ac yn gwneud cais pellach am grant o £10,000 o Gronfa Fferm Wynt y Betws.

  Roedd yr Is-Gadeirydd, y Cyng J. W. Tandy, wedi gofyn bod y £5,000 a ddyranwyd yng nghyllideb 2026/27 yn cael ei ddwyn ymlaen er mwyn cynyddu cyfanswm yr eitem cyllidol i £26,000.

- **Gât i Ardal Chwarae y Plant, Parc Penygroes;** Eglurodd y Clerc bod hwn wedi datblygu i fod yn fater o gydymffurfio a chytunwyd dechrau ar y gwaith ar unwaith, gan bod arian ar gael yn y gyllideb cynnal a chadw, ac i dynnu'r arian o gyllideb y flwyddyn nesaf.

- **Gwifren Zip ym Mharc Penygroes;**
  Roedd y Cyng D. Thomas wedi atgoffa'r Clerc am y cais am Wifren Zip ym Mharc Penygroes, ac roedd y Clerc wedi cadarnhau ei fod yn y broses o brisio'r prosiect, gyda'r bwriad o'i gynnwys yn nhrafodaethau cyllidol y flwyddyn nesaf ar gyfer cyllideb 2025/26.

- **Cyfraniad at Barc Rhodfa'r Afon, ger Dôl Y Dderwen;** Gofynnodd y Clerc am drafodaeth ynghylch Parc Rhodfa'r Afon a'r cyfraniad ato, sydd wedi ei dynnu o'r cynigion cyllidol, wedi i'r mater gael ei godi yn ystod y Cyfarfod Cyffredin.

  Trafodaeth; Trafodwyd y mater mewn manylder a, tra bod wedi'i gydnabod efallai y byddai gweithio ar y cyd yn fuddiol yn y dyfodol, gydag unarddeg parc i gynnal a chadw a'r ffaith bod yr awdurdod yn defnyddio ei gronfeydd wrth gefn i sybsideiddio'r praesept, y dylai'r cyngor ddefnyddio ein cyllideb i ariannu ein hasedau ni. Roedd y Cadeirydd Gweithredol, y Cyng J. W. Tandy, wedi gofyn am bleidlais, a chariwyd y bleidlais, o bum pleidlais gydag un yn atal pleidlais, i beidio cynnig i Gyngor Tref Rhydaman unrhyw gyfraniad tuag at Barc Rhodfa'r Afon.

Argymhellwyd bod y Clerc yn diweddaru'r Cynllun Asedau 5 Mlynedd i adlewyrchu'r drafodaeth, ac ychwanegu, lle bod hynny'n briodol, y newidiadau at y Gyllideb Ddrafft 2025/26, ac yna'n ei gynnig i'w ddilysu gan y cyngor llawn yng Nghyfarfod Cyffredin mis Tachwedd.

564.

Trafodaeth ynghylch y Praesept ar gyfer 2025/26.

Community	PRECEPT 2024-25	TAX BASE 2024-25	COUNCIL TAX BAND D 2024-25
Llandybie	180,000	4,506.16	39.95
Llandybie + 7.7%	193,860	4,506.16	43.02
Increase	13,860	0.00	3.07
% Increase	7.7%	0.0%	7.7%

6 9	7 9	8 9	9 9	11 9	13 9	15 9	18 9	21 9
BAND A	BAND B	BAND C	BAND D	BAND E	BAND F	BAND G	BAND H	BAND I
26.63	31.07	35.51	39.95	48.83	57.71	66.58	79.90	93.22
28.68	33.46	38.24	43.02	52.58	62.14	71.70	86.04	100.38
2.05	2.39	2.73	3.07	3.75	4.43	5.12	6.14	7.16
7.7%	7.7%	7.7%	7.7%	7.7%	7.7%	7.7%	7.7%	7.7%

Eglurodd y Clerc ei fod wedi derbyn ffigyrau cywir oddiwrth Gyngor Sir Caerfyrddin yn seiliedig ar gyfrifiadau cywir cyfredol ar gyfer 2024/25, yn dangos yr effaith y byddai'r cynnydd o 7.7%, a argymhellwyd gan y Pwyllgor Cyllid ar Hydref 24ain, yn cael ar bob band tŷ. Aeth y Clerc ymlaen i egluro y byddai'r cyfrifiadau swyddogol ar gyfer 2025/26 yn cael eu cadarnhau gan Fwrdd Cyngor Sir Caerfyddin ar ôl Rhagfyr 12fed. Roedd staff cyllid y Cyngor Sir wedi dweud nad oedd y cyfrifiad hwn yn aml yn newid yn sylweddol.

Gofynnodd y Clerc bod y cynnydd canrannol yn cael ei osod i'w gadarnhau, mewn egwyddor, yng nghyfarfod mis Tachwedd, ac y byddai'n diweddaru cyfarfod y Pwyllgor Cyllid ym mis Chwefror ynghylch unrhyw newidiadau mawr.

Gan nad oedd y praesept wedi cael ei godi am ddeg mlynedd, roedd y Cyng R. A. Davies o'r farn y dylid codi'r praesept o £5.00 ar draws yr holl fandiau, yn hytrach na chyflwyno codiad o 7.7%. Roedd y Cyng D. Thomas yn teimlo y byddai hyn yn well fel canran, ac roedd y Cadeirydd, y Cyng J. Tandy, wedi cyfrifo y byddai hynny'n dod i 12%; unwaith eto, yn ystod y drafodaeth awgrymodd y Cyn D. Thomas 9.5%, ond roedd y Cyng A. J. Evans o'r farn bod 7.7% yn gyfradd dderbyniol, wedi'i chysylltu â chodiad y Cyngor Sir, ar yr amod bod polisi yn cael ei osod i godi'r prasept gyda chanran llai yn flynyddol, er mwyn cadw at ofynion chwyddiant.

Roedd y Cyng R. A. Davies dal o'r farn bod hi'n well cytuno ar godiad ariannol, yn hytrach na chodiad fesul canran, ond roedd y Cyng D. Thomas wedi cynnig bod y cynnydd o 7.7%, ynghyd â chynnydd blynyddol, yn cael ei dderbyn, ac eiliwyd y cynnig gan y Cyng C. R. Thomas.

Cynhaliwyd pleidlais a chariwyd y cynnig, gyda phum pleidlais o blaid a dau yn erbyn.

Cytunwyd bod codiad yn y praesept o 7.7% yn cael **argymhell** i'w **ddilysu** yn y Cyfarfod Cyffredin nesaf. Cytunodd y Clerc i ddiweddaru'r Pwyllgor Cyllid yn ei gyfarfod ym mis Chwefror os y byddai unrhyw newid yn y ffigyrau terfynol o ganlyniad i benderfyniadau terfynol y bwrdd wrth iddynt gyfrifo'r fformiwla terfynol yng Nghyngor Sir Caerfyrddin ar Ragfyr 12fed.

565.

Trafodaeth ynghylch y Gyllideb Ddrafft ar gyfer 2025/26.

Cyngor Cymuned Llandybïe - Cynnig y gyllideb 2025-26
Llandybie Community Council - Budget Proposal 2025-26
DRAFT PROPOSAL
EXPENDITURE & INCOME

	2024-25	Proposal 2025-26	
	£	£	
Presept	180,000	193,860	Precept
Llog : Lloyds	800	800	Interest: Lloyds
Llog : cyfrifon buddsoddi	250	3,500	Interest: investment accounts
VAT	12,000	24,000	VAT
Section 106	21,750	0	Saron TBD
Grants (Betws Wind Farm Fund)	0	15,000	
Hawliau tramwy	3,000	3,000	Rights of way
Cytundebau llogi	4,700	5,000	Hire Agreements
	222,500	245,160	
Staff	61,864	57,252	Staffing
Adeiladau	22,000	26,000	Premises
Insurance	2,500	3,600	Insurance
Gwasanaethau swyddfa	6,000	7,500	Office Services
Costau Aelodau	15,875	15,000	Member costs
Gwasanaetyhau a Tanysgrifiadau	6,050	6,050	Services and Subscriptions
Adran 137	}	0	Section 137
Taliadau dan bwerau eraill	}	0	Payments under other powers
Mannau agored cyhoeddus	}	0	Public open spaces
Neuaddau pentref	}	0	Village halls
Mynwentydd	20,000	20,000	Burial grounds
Hawliau tramwy - cynnal	}	0	Rights of way - maintenance
Hawliau tramwy - gwella	10,000	5,000	Rights of way - improvement
Toori gwair/sbwriel / cyfleustarau	30,000	31,500	Grass cutting/ litter/ facilities
Atgyweirio a ailosod parciau	20,000	5,295	Park repairs and replacement
Goleuadau cyhoeddus - ynni	}	0	Public lighting - energy
Goleuadau cyhoeddus - gwella	6,000	4,000	Public lighting - improvement
Datblygiad cymunedol	42,000	48,500	Community development
Costau Etholiadau	0	8,000	Election
Toiledau cyhoeddus	14,000	11,200	Public conveniences
Vat	12,000	24,000	VAT
	268,289	272,897	

Llofnodwyd / Signed Cadeirydd / Chair Clerc / Clerk

Predicted Budget at March 31st 2025 THIS FINANCIAL YEAR	**Actuall Budget**	**Predicted at 31st March 2025**
Expenditure	268,289	254,816
Income	222,500	252,160
Budget 2025 - 26		
Expenditure	**274,602**	
Income	231,300	
Deficit for 2025/26; funding from reserves	**2025 - 26**	**Note**
Money to be allocated from reserves	27,737	(30789 Allocated 2024-25)
Additional Budget 2025/26 explanation notes		**Notes**
Staffing;		
Clerk going from point 30 to point 33 in April 2024	3,275	As per Job Evaluation
Admin Assitant going from point 5 national pay award to point 13	1496	As per Job Evaluation
(Allowance for expected 2.5% national pay award included)		
Pension	2,185	NEST Pension 4% Contribuion (less than budgetted of 8%)
Grass cutting;		
5% Annual increase in Council Services	1,500	
Community Budget		
Increase on last year £6500 due to extra cost of Tennis Courts	6500	
1. Reserves 2025/26 Earmarked		**Notes**
Parks and Play Areas x 11 parks	150,000	(£150,000 2024-25)
2. Reserve funding of deficite on budget to keep precept at 180k	27,737	(£30,7890 2024-25)
3. General Reserves	79,276	(£70,211 2024-25)
This equates to 4.4 months of precept or 2.8 months of gross budgeted of gross expenditure.		

4. Growth in Electorate and Households.

As at Oct 21st 2024 there were 9,403 Electors (9238 as of March 2023)

As at Oct 21st 2024 there were 5,380 Households
Typical Band D being review but with 7.7% increase £43.02

5. Predictive balance in the bank at 31st March 2025 **257,013**
NB £277,013 Less £20,000 agreed from Reserves for Caerbryn Community in January 2025

Roedd y Clerc wedi cyfeirio at bob pennawd, yr incwm a'r gwariant, gan egluro ei rhesymau dros osod y ffigyrau a'r pwyntiau trafod a oedd wedi arwain at y gwelliannau, ag eithrio'r newidiadau y cytunwyd arnynt ynghylch gwario ased yn yr eitem blaenorol yn y Cynllun Asedau 5 Mlynedd.

Cytunwyd bod y Clerc yn cynnwys y gwelliannau i'r cynnig cyllidol a awgrymwyd yn eitem 563 o'r Cynllun Assedau 5 Mlynedd, a chyflwyno'r gyllideb ddiwygiedig am 2025/26 i'w **ddilysu** yn y Cyfarfod Cyffredin nesaf.

566.

Trafodaeth yngylch y Cyflenwad Trydan

Eglurodd y Clerc bod y cytundebau ynghylch y mesuryddion yn dod i derfyn ar amrywiol ddyddiadau rhwng Rhagfyr 1af a diwedd mis Mawrth 2025, a bod, ar hyn o bryd, gennym ddau gwmni cyflenwi, EDF Energy a SSE. Cynghorodd y Clerc y byddai'n well pe byddai'r awdurdod yn delio ag un cyflenwr ar draws y safleoedd; byddai hyn yn ei gwneud hi'n haws monitro'r biliau a bod nawr yn amser da i drafod gwneud arbedion.

Aeth y Clerc ymlaen i esbonio ei fod wedi cysylltu, heb gost i'r awdurdod, ag asiant ynni a oedd wedi archwilio'r farchnad a chaffael arbedion o tua £1,200 y flwyddyn, a bod hi'n bosibl trawsnewid y mesuryddion i un cyflenwr rhwng y dyddiadau y crybwyllyd.

Archwiliwyd pum chwmni arall o ran eu prisiau, a chwmni Yorkshire Gas and Power oedd wedi cynnig y strwythur prisio gorau; gofynnodd y Clerc am drafodaeth rhwng yr aelodau er mwyn ystyried ei gyngor o ran symud y trefniadau cyflenwi trydan.

Cytunwyd bod y Clerc yn paratoi cytundebau, ac **argymell** i'r Cyfarfod Cyffredin nesaf bod y trefniadau newydd yn cael eu gosod yn eu lle o Ragfyr 1af, 2024.

567.

Cloc y Chwarel yn Hen Neuadd y Pensiynwyr

Roedd y Clerc wedi dweud tra bod y perchnogion newydd heb godi tâl am y cyflenwad trydan i'r cloc, roeddent nawr wedi'i hysbysu y byddant am i'r cyngor dalu cost y tâl sefydlog am gyflenwi trydan i'r adeilad. Roedd ganddo gopi o'r bil misol mwyaf diweddar, a oedd yn nodi tâl o £72 y mis.

Roedd y Clerc o'r farn bod y swm yma, ynghyd â'r gost cyson o atgyweirio'r cloc, sef £250 yr alwad, yn gyfanswm mawr i ddod o hyd iddo, ac awgrymodd y byddai angen datrysiad mwy parhaol, a chost effeithiol, i'r broblem gyfredol, sef bod y cloc yn arafu ac yn stopio'n gyson.

Roedd y Cyng R. A. Davies yn teimlo bod y cloc yn un o nodweddion y pentref, ac yn rhan o dreftadaeth yr ardal, a bod rhaid ei gynnal a chadw. Roedd y Clerc yn cytuno, a gofynnodd y Cyng A. J. Evans os oedd modd ystyried cyflenwad solar. Ychwanegodd y Cadeirydd, y Cyng D. Hopkins, ei fod mewn ardal gysgodlyd, ac efallai na fyddai hyn yn ateb ymarferol.

Cytunwyd bod y Clerc yn archwilio ffynhonellau trydan amgen, neu'n awgrymu datrysiad ac yn cwrdd unwaith eto gyda'r perchennog i drafod yr opsiynau ac, wedi iddo orffen ei ymchwiliadau, ei fod yn **adrodd yn ôl** yn y Cyfarfod Cyffredin nesaf.

568.

Gan nad oedd unrthyw fusnes pellach i'w drafod, daeth y Cadeirydd â'r cyfarfod i ben am 8.15 yh.

________________________ Cadeirydd